

Karłowicz Mieczysław (1876-1909)

Karłowicz to jedna z najważniejszych postaci w historii muzyki polskiej przełomu XIX i XX wieku. Był mistrzem orkiestracji i gatunku poematu symfonicznego

Mieczysław był najmłodszym z czworga dzieci Jana Karłowicza, etnologa, językoznawcy i muzykującego melomana. Wychowywał się więc w muzycznej atmosferze, a w wieku siedmiu lat rozpoczął naukę gry na [skrzypcach](#). W 1882 r. rodzina Karłowiczów sprzedała majątek w Wiszniewie na Litwie i zamieszkała w Heidelbergu, a następnie w Pradze i w Dreźnie, by wreszcie w 1887 r. osiedlić się w Warszawie. Tam uczył się dalej gry na skrzypcach a także teorii muzyki. Ponadto uczęszczał na wykłady na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego. Już wtedy podejmował pierwsze próby kompozytorskie, z których zachowało się dzieło [fortepianowe](#) pt. *Chant de mai*.

W 1895 r. wyjechał do Berlina z zamiarem kontynuowania nauki gry na skrzypcach u Józefa Joachima, ostatecznie jednak zaczął studia kompozytorskie u Heinricha Urbana. Jednocześnie studiował na wydziale filozoficznym tamtejszego uniwersytetu, publikował artykuły w piśmie „Echa Muzyczne i Teatralne” i komponował swoje pierwsze poważniejsze dzieła — *Serenadę* na orkiestrę smyczkową i muzykę do dramatu Józefata Nowińskiego pt. *Biała gołąbka*. Wtedy też rozpoczął pracę nad [Symfonią Odrodzenie](#), którą ukończył już po powrocie do Warszawy, w 1901 roku.

W stolicy prowadził działalność publicystyczną na rzecz współczesnej muzyki polskiej, założył orkiestrę smyczkową przy Warszawskim Towarzystwie Muzycznym i dalej komponował. W 1906 r. odbył kurs dyrygencki w Lipsku u Artura Nikischa. W 1907 r. osiedlił się w Zakopanem. Zginął dwa lata później, kilka tygodni po wykonaniu *Odwiecznych pieśni* w Filharmonii Warszawskiej, które przyniosło mu prawdziwy triumf.

Mieczysław Karłowicz, Mów do mnie jeszcze

Karłowicz jest twórcą sześciu [poematów symfonicznych](#) (powstałych w latach 1904-1909): *Powracające fale*, *Odwieczne pieśni*, *Rapsodia litewska*, *Stanisław i Anna Oświecimowie*, *Smutna opowieść* i *Epizod na maskaradzie* (dokończony przez Grzegorza Fitelberga). Dziełami tymi zasłużył sobie na miano twórcy nowoczesnej polskiej muzyki symfonicznej. Skomponował także [Koncert skrzypcowy A-dur](#) (1902 r.) oraz szereg [pieśni](#) na głos z fortepianem (lata 1895-98), głównie do słów wielkich poetów polskich (m. in. Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Juliusz Słowacki, Maria Konopnicka, Adam Asnyk).

Karłowicz podjął ambitne zadanie włączenia muzyki polskiej w krąg europejskiej kultury muzycznej. Udało mu się osiągnąć ten cel dzięki twórczej adaptacji najnowszych zdobyczy muzyki europejskiej w zakresie orkiestracji i brzmienia, przy czym głównym punktem odniesienia była dla niego muzyka [Ryszarda Straussa](#). Stworzył muzykę o bardzo indywidualnym obliczu, głęboko emocjonalną i podejmującą odwieczne problemy egzystencjalne człowieka.

dr Katarzyna Naliwajek-Mazurek

Ciekawostki

Karłowicz był jednym z pionierów polskiego taternictwa, działał w Towarzystwie Tatrzańskim, publikował artykuły i fotografie ze swoich górskich wędrówek. W miejscu tragicznej śmierci Karłowicza, u stóp Małego Kościelca, znajduje się dziś poświęcona kompozytorowi tablica pamiątkowa.

Karłowicz początkowo wcale nie planował zostać kompozytorem, chciał być wirtuozem skrzypiec. Bardzo przeżył niepowodzenie na egzaminie do klasy słynnego Józefa Joachima w Berlinie.

Do posłuchania w Kanonie Muzykoteki Szkolnej:

- [Mów do mnie jeszcze](#)

- [Pamiętam ciche, jasne, złote dni](#)